

دهشدي شهعبي بهر لهه لېږاردن گاري خويان گرد

16-09-2021

نووسه ره گان

ناوه ندي ليكولينه وه ي رووداو

پاش مشتومرېځي زور، سهره نجام عهلی عه بدولته مير علاوی وه زيری دارایی کابینه کې کازمی، رهامندی دا له سهر گواستنه وهی 42 ملیار و 489 ملیون دینار له بودجې هه شد به مه به سستی گېرانه وهی 30 هزار چه کداری دابراوی هه شدی شه عی بؤ ته و دامه زراوه په که پښان دهوتریت "المفسوخه عقودهم". دوسییه یی هم چه کدارانه که به هوکاري جیاواز له نیوان سالانی 2015_2018 دابراون یان له شه په کانی دژي داعش هه لھا توون، ماوه په کی زوره بوو ته کارتیکی گوشار. گفتی گېرانه وه شیان بؤ کاری پیشوویان بهر له 2020 و له سهرده می نه بومه هدی موهه ندیسی جیگری پیشووی سهرۆکی هه شده وه وهک مژده به جه ماوه ری گروهه شیعه کان دهدریت، که چی جیبه جیگردنه که ی بؤ 27 رۆژ بهر له هه لېژاردنه چاوه روانکراوه که ی 10 تشرینی په که می 2021 دواکه وت.

له روا له تدا گېرانه وهی هم 30 هزار چه کداره پرۆسه په کی کارگېری و داراییه و، فرمانه که ش له وه زيری داراییه وه ده رچووه و سهرۆکایه تی هه شدیش به دوا دچوونی یاسایی بؤ کردووه، به لام هه نگاهه که له ناواخندا هه لگري کومه لیک په یام و پښهاتیشه که هه ندیکیان همی و نه وانیریان سیاسی و ستراتیژین. له گفنوگو گهرمه کانی بودجې 2021 دا له لایه نه شیعه کانه وه هه ولی زوردرا له ناو دهقی یاساکه دا گېرانه وهی ته و چه کدارانه بکریته پرگه په کی یاسایی، به لام له بهر لیکه وتهی سیاسی و ترس له کاردانه وهی ده ره کی به تایبته همه ریکی، په رله مانناره شیعه کان همه یان بؤ نه چووه سهر و نه وهش به سهرکه وتی به ره ی نه یاری فراوانکردنی هه شد لیکدرايه وه. نیستاش که له ده ره وهی په رله مان گوشاره کانی هه شد بودجې یان به حکومت دابینکردووه، ته نیا گورزیک نایب بؤ ته وانه ی که کاتی خوی ریگریان لئ ده کرد، به لکوو بوو ته ره خنه له سهر نوینه ران و بهر پر سه په رله مانیه کانی شیعه کان و له ناوه نده په رگریه کانی شیعه تانه ی ته وه یان لئ ده دریت. ته وهی ته وان له ناو په رله مان نه یان تونی بیکه ن، ته بو فه ده ک (سوپا سالاری هه شد) و گروهه چه کداره کانیر له ده ره وهی په رله مان کردیان و ده سکوت و چاکه ی گېرانه وهی هه شده دابراوه کانیش هی په رله مانناره کانی شیعه نییه.

به گویره ی ناماره فه رمیه کان، له پاش گه رانه وهی ته و 30 هزار چه کداره، میلاکی هه شدی شه عی هه لکشاهه بؤ سهر وو 190 هزار و 200 که س. همه له کاتیکیا به رده وام بؤ چونیک و پنداگریه که هه په که پیوايه پیویسته هه شد هه لېوه شینته وه و به سهر ده زگا نه منیه کانی دیکه دا دابش بکریت، به وپییه ی له گه ل کوتاییه اتنی شه ری داعشدا ئیتر بارودوخی پیکه یانانی هه شدی شه عییش گورانکاری به سهردا هاتووه. ده کریت هم گه وره کردنی قه باره یه ش له م کانه دا، وه ها بخوینرته وه که ناینده ی هه شدی شه عی مسوگه رتر ده کات و له ته گه ری هه لوه شاننده وه یان دابه شکردن و تیکه لکردن دوورتری ده خاتوه، وهک چؤن پیشتر و له سالانی 2016 به یاسای ژماره 40 هم هیزه هم منیه تیکه له په کرایه ده زگایه کی ده ستوری که به روا له ت ملکه چی فه رمانی سهرۆکوه زیرانه.

قه به کردنی قه باره ی هه شد له کاتیکیا که هیشتا نه خشه ی هیزی قونخی داهاتوو په کلایی نه بوو ته وه، هیوا هه په له پاش هه لېژاردنی 10 ی تشرینی په که م ده موچاوی نوئ له پاریزگاکانی سهر به حکومتی فیدرالی بیته پیش، به پښی هم گه شبینیانه که جیگه ی گومان و گفنوگو زورن، ده رفته هه په له په نا حیزه سیاسییه ته قلیدییه کانی شیعه، به ره په کی به ریلای هیزه سوننه کان له نیوان 70_80 کورسیدا، هه روه ها ژماره په کاندید و که سایه تی سهر به خو و مه ده نی سهر بکه ون بؤ په رله مانی داهاتوو. بهر له وهی هم ته گه ره بیته راستی لایه نگرانی هه شد ده ستپیشخه ری خویان کرد و قه باره ی دامه زراوه که ی خویان قه به ترکرد چونکه، گره نتی ته وه یان نییه بتوانن له بودجې 2022 یان له کابینه ی داهاتوودا هه نگاوی له م شیوه په به ناسانی تیپه ریئن.

لایه نگرانی هه شدی شه عی به م گېرانه وه په جگه له جیبه جیگردنی داواکاریه که یان، کارتیکی به هیزی بانگه شه ی هه لېژاردنی شیان ده سکوت. به وپییه ی هه ری که له و 30 هزار که سه چه ند ده نگده ریکی پیوه په یوه سته و سروشت و جوری برپاره که ش بؤ سهرجه م شیعه کانی دوست و جه ماوه ری هه شد گرنکه، ته وه شی زور خوی له م ده سکوت هه کاته خاوه ن هاوپه یمانیتی فه تی هه شده له گه ل ته و لیست و هاوپه یمانیانه ی خویان له به ره ی هه شد ده زانن له چه شنی مالیکی، له به رامبه ریشدا بؤ حکومته که ی کازمی ته گه رچی له سه پانندن و برپاری نا به دل ده چیت، به لام ده کریت وهک نیشانه و نامازه ی نیازپاکی سهرۆکوه زیرانی نیستاش به رامبه ر هه شد لیکدیرته وه و بیته بالانس بؤی له و کاته ی کیپرکن له نیوان کاندیدانی سهرۆکوه زیریدا گهرم ده بیت.

ده سکوت هه که ی هه شدی شه عی و گه یشتنی دامه زراوه که به نیکه ی 200 هزار په ی وه زیفی، هاوکاتیشه له گه ل پیشه اتیکی تری گرنک که هه وله کانی گېرانه وهی یاسای به سهر بازیگرتنی زوره ملییه. هم یاسایه که 18 ساله و له پاش 2003 راگراوه، جاریکیتر له لایه ن کابینه ی کازمییه وه وهک چاره سهر ده بیریته بؤ پاراستنی هاوسه نگی بؤ سوپا وه هیزه هم منیه کان که نیستا زیانتر موری مه زه به ی و

تایفی و شوناسی لاههکییان بهسهزیدا زاله. لهمهشدا سوننهکان و کوردهکان لهگه‌ل کازمیدا هاوړان بو دروستکردنی هاوسه‌نگی له ریزه‌کانی سوپا و گرنگی پیدانی زیاتری ئەم دامه‌زراوه‌یه، به‌لام ئەمه هیچ به‌دلی شیعه‌کان نییه و زۆر له‌گه‌لیدا نین، له‌لایه‌ک له‌بهر‌ه‌زی پاوانخوازی و به‌کلاییکردنه‌وه‌ی شوناسی شیعیانه‌ی ده‌ولت، له‌لاکه‌یتیش له‌بهر ئەوه‌ی ئەزموونی 2014 و کهوتنی و موس‌ل و سه‌لاحه‌دین و ئەنبار به‌ده‌ستی داعش و هه‌ره‌سی ده‌زگا ئەمنییه‌کان له‌وکاته‌دا ده‌ریخست که سوپای موچه‌ی بن‌عه‌قیده ناتوانیت پارێزه‌ر و شه‌رکه‌ریکی باش و دلنیاکه‌ر بێت. شیعه‌عه‌قیده‌یه‌کان له‌په‌یامه‌ ناراسته‌وخۆکانیاندا سورن له‌سه‌ر ئەوه‌ی به‌بن‌تایین و ناینزا عه‌قیده بو سوپا دروست ناکریت، به‌پرای ئەوانیش چاره‌سه‌ر و رزگارکه‌ری ئەوان و عێراقیش ته‌نها حه‌شدی شه‌عبییه‌که هێژکی عه‌قیده‌یی ملکه‌چ و وابه‌سته‌یه به‌هه‌رزه‌وه‌ندییه‌ بالاکانی شیعه‌وه، به‌تایبه‌ت پاش ئەوه‌ی نازناوی "په‌روژ" یشی پیدراوه‌ و. پشت ئەستور به‌فه‌توایه‌کی مه‌رجه‌عیه‌تیش دامه‌زراوه‌.

گێڕانه‌وه‌ی 30 هه‌زار چه‌کدار بو ریزه‌کانی حه‌شد له‌سالیکی دارایی سک‌گوشیندا (2021) که هیچ په‌یه‌کی دامه‌زراندن له‌بودجه‌که‌یدا نییه، جاریکیتز توانای کارتیکه‌ره‌ به‌هێزه‌کانی شیعه‌ده‌رده‌خات له‌ناراسته‌کردنی ده‌ولت، ئەگه‌رچی بپه‌یامه‌که‌ش به‌په‌وه‌که‌ش کارگێپی و داراییه، به‌لام زیاتر له‌نیشانه‌ و ئامانجیکی له‌کاتیکی هه‌ستیاردا پیناکاوه‌ و پینشکه‌وتنی ئەگه‌ره‌کانی هه‌لبژاردنی داها‌تووه‌ که ده‌شیت له‌سه‌ر ئاستی عێراق به‌په‌رووی زیاتر له‌ئەگه‌ریکدا کراوه‌ بێت.